

Yolcu taşımacılığı faaliyeti bulunan mükellefin bu faaliyetinin yanı sıra besi hayvanı alım- satım faaliyetine de başlaması halinde vergilendirilmesi ve belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.16.17.02-VUK-11-135-124
Tarih	13.03.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BURSA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.16.17.02-VUK-11-135-124

13/03/2012

Konu : Yolcu taşımacılığı faaliyeti bulunan mükellefin bu faaliyetinin yanı sıra besi hayvanı alım- satım faaliyetine de başlaması halinde vergilendirilmesi ve belge düzeni hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun tetkikinden; Şehirlerarası yolcu taşımacılığı faaliyetinizden dolayı İlimiz ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numarasında kayıtlı gerçek usulde gelir vergisi mükellefi olduğunuz, yolcu taşımacılığı faaliyetinizin yanında besi hayvanı alım satımı işine de başlayacağınızdan bahisle, bu faaliyetinizin vergilendirilmesi ve belge düzeni konusunda yapılması gereken işlemler hakkında Başkanlığımız görüşünün bildirilmesinin istenildiği anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında, zirai faaliyetten doğan kazancın zirai kazanç olduğu hükme bağlanmış, ikinci fıkrasında ise zirai faaliyetin;

arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiatın istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalını, avlanmasını, avcılar ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade ettiği; aynı maddenin yedinci fıkrasında da yukarıda yazılı faaliyetlerin içinde yapıldığı işletmelerin zirai işletme, bu işletmeleri işleten gerçek kişilere (Adi şirketler dahil), vergiye tabi olsun veya olmasınlar, çiftçi ve bu faaliyetler neticesinde istihsal olunan maddelere de mahsul denildiği hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr Kanunun 53 üncü maddesinin birinci fıkrasında ise, çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançların, adı geçen Kanunun 94 üncü maddesine göre hâsılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirileceği, ancak 54 üncü maddede yazılı işletme büyüklüğü ölçülerini aşan çiftçiler ile bir biçerdövere veya bu mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin kazançlarının gerçek usulde (zirai işletme hesabı veya diledikleri takdirde bilanço esasına göre) tespit olunarak vergilendirileceği, kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerin bu kazançları için beyanname vermeyecekleri hüküm altına alınmış olup, anılan maddenin altıncı fıkrasında ise, kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerin, yazılı olarak vergi dairesinden istemde bulunmaları halinde izleyen vergilendirme dönemi başından, işe yeni başlayanların, işe başlama tarihinden itibaren gerçek usule geçebileceği, 54 üncü maddede yazılı ölçüleri aşanların müteakip vergilendirme dönemi başından itibaren gerçek usulde; gerçek usule tabi olanlardan bu ölçülerin altında kalanların müteakip vergilendirme dönemi başından itibaren hâsılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, Tarım Bakanlığı Tetkik ve İstişare Kurulu Başkanlığı'ndan alınan 09.11.1981 tarihli ve 700 sayılı yazıda, "Besicilik, bir çiftlikte veya bir zirai işletmede bulunan veya bu faaliyet için meydana getirilen besi ahırlarında dışarıdan temin edilen ve besiye gelebilecek hayvanlara ekonomik yem rasyonlarıyla veya işletmeden temin edilen yemler ile beslenerek etinin kalitesini ve miktarını artırmak için yapılan bir zirai faaliyettir." denilerek besiciliğin tanımı yapılmış ve mahiyeti açıklanmıştır.

Yine konu ile ilgili olarak adı geçen Bakanlıktan alınan 20.08.1992 tarihli ve AİD/PF/7-02-1999-56667 sayılı yazıda ahır ve yem tedariği bulunan kişilerin satın aldıkları büyükbaş ve küçükbaş hayvanları yaklaşık 6 ay gibi bir süre besledikten sonra satmalarının zirai faaliyet olduğu belirtilmiştir.

Diğer taraftan, çiftçilerin gerçek usulde vergilendirilmesinde esas alınacak işletme büyüklüğü ölçüleri 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 54 üncü maddesinde belirlenmiş olup, anılan Kanunun 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, 54 üncü maddede yazılı ziraat gruplarının birkaç tanesi içine giren zirai faaliyetleri bir arada yapan mükelleflerin, en fazla iki gruba ait işletme büyüklüklerinin bu gruplar için tespit olunan hadlerin yarısının aşılması durumunda gerçek usulde vergilendirileceği hüküm altına alınmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde, faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğunu, 230 uncu maddesinin 5 inci bendinde, malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının, taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlemesi ve taşıtta bulundurulması şart olduğu hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 231 inci maddesinin 5 inci bendinde de; fatura malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayıldığı, 232 nci maddesinde ise, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler, birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere ve vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun 235 inci maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenler ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerden satın aldıkları malların bedelini ödedikleri sırada iki nüsha makbuz tanzim etmeye ve bunlardan birini imzalayarak satıcı çiftçiye vermeye ve diğerini ona imzalatarak almaya mecbur olduğunu, mal tüccar veya çiftçi adına bir adamı veya mutavassıt tarafından alındığı takdirde makbuz bunlar tarafından tanzim ve imza olunacağını, çiftçiden avans üzerine yapılan mübayaalarda, makbuz, malın teslimi sırasında verileceğini, müstahsil makbuzunun tüccar veya alıcı çiftçi nezdinde kalan nüshası fatura yerine geçtiği hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde;

- Nakliyecilik işinizin yanı sıra satın aldığınız hayvanların bakıma ve besiyeye alınmadan veya söz konusu hayvanların (6 aydan kısa bir sürede) satışına kadar geçen sürede beslenmeleri zorunlu olduğundan bu sürede beslendikten sonra satılması halinde, kazancınızın tamamının ticari kazanç (celeplik) hükümlerine göre vergilendirilmesi ve gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerden satın aldığınız canlı hayvanlar için adınıza müstahsil makbuzu düzenlemesi, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldığınız canlı hayvanlar için ise tarafınıza fatura düzenlenmesi, ayrıca canlı hayvan satışlarınız için ise tarafınızdan fatura düzenlemesi,

- Nakliyecilik (ticari) işinizin yanında satın aldığınız hayvanları besiciliğe ilişkin tesisler kurarak veya kiralayarak (ahır, ağıl ve benzerleri) yaklaşık 6 ay gibi bir süre ile bakıma ve besiyeye aldıktan sonra satmanız halinde bu faaliyetiniz zirai faaliyet olarak değerlendirileceğinden, besi hayvanlarının satışından elde edeceğiniz zirai kazancın, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 54 üncü maddesinde belirlenen işletme büyüklüğü ölçüsünü aşması halinde gerçek usulde vergilendirilmesi, bu ölçünün altında kalması halinde

ise anılan Kanunun 94 üncü maddesinin 11 numaralı bent hükümleri dikkate alınarak, tevkif suretiyle vergilendirilmesi,

- Nakliyecilik (ticari) işinizin yanı sıra hem besi hayvancılığı hem de ... yetiştiriciliği yapmanız durumunda ise nakliyecilik faaliyetinizin ticari kazanç olarak, diğer faaliyetlerinizin zirai kazanç olarak değerlendirilmesi: ancak besi hayvancılığı ve ... yetiştiriciliğinde işletme büyüklüğü ölçüsü olarak kanunda yazılı hadlerin yarısının dikkate alınarak elde edilen kazancın gerçek usulde veya tevkif suretiyle vergilendirilip vergilendirilemeyeceğinin tayin ve tespit edilmesi,

- Zirai kazanç yönünden gerçek usulde vergilendirilmeniz durumunda canlı hayvan ve ... satışlarınız için tarafınızdan fatura düzenlemesi, tevkif suretiyle vergilendirilmeniz durumunda ise canlı hayvan ve ... satışlarınız için tarafınıza müstahsil makbuzu düzenlenmesi,

gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026